

Література:

1. Штихно Л.В. *Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти*. 2016. № 6. С. 489–493.
2. Арустамова Н.А., Блінова О.М., Соболев С.М. *Дистанційне навчання: сутність, особливості та технології*. Херсон: ХДУ; 2020. 47 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-260-9-33>

**ELEMENTS OF IMPLEMENTATION OF THE COMPETENCE
APPROACH TO THE STUDENTS TRAINING
IN MEDICAL BIOLOGY**

**ЕЛЕМЕНТИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО
ПІДХОДУ ДО ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ
З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ**

Kravchuk M. G.

*Candidate of Medical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Biology,
Bogomolets National Medical
University*

Кравчук М. Г.

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри біології,
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця*

Hurniak O. M.

*Candidate of Biological Sciences,
Senior Lecturer at the Department of
Biology,
Bogomolets National Medical
University*

Гурняк О. М.

*кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри біології,
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця*

Romanenko O. V.

*Doctor of Biological Sciences,
Professor,
Head of the Department of Biology,
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Романенко О. В.

*доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри біології,
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Сучасний освітній процес у закладах вищої медичної освіти базується на компетентнісному підході. Він передбачає забезпечення набуття студентами належного рівня знань й умінь, навичок самостійно

ставити та вирішувати професійні завдання, закладає основи професійного самовдосконалення й саморозвитку особистості [1, 2]. Зважаючи на згадане вище, організація навчального процесу потребує розробки і впровадження таких методик навчання здобувача вищої медичної освіти, що забезпечують формування майбутнього лікаря, який володіє прийомами самоосвіти, здатністю до безперервного набуття знань та вмінь з обраної ним спеціальності, є підготовленим до адекватного реагування на екстремальні ситуації у професійній діяльності. У зв'язку з цим актуальним завданням організації вищої медичної освіти є підготовка саме висококваліфікованих ініціативних, творчо-орієнтованих фахівців, які налаштовані самостійно приймати оперативні рішення задля збереження здоров'я пацієнта і надання йому своєчасної медичної допомоги.

З огляду на наведені вище характеристики сучасного лікаря, у закладах вищої медичної освіти до вкрай важливих складових навчальної діяльності належить самостійна робота студента. Вона, як особлива форма навчальної діяльності, спрямована на формування в студентів навичок до самостійного прийняття рішень на базі засвоєної ними сукупності знань, вмінь, навичок і передбачає впровадження відповідних підходів до системи організації як аудиторних, так і позааудиторних занять здобувачів вищої медичної освіти [3, 4]. Самостійній роботі студентів приділяється особлива увага в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця, при цьому її зміст регламентує відповідне положення про організацію освітнього процесу [5], яким передбачено, що самостійна робота студентів з конкретної дисципліни може включати, зокрема: підготовку до практичних занять; вивчення тем, які не входять до плану аудиторних занять; оволодіння практичними навичками; підготовку до кінцевого контролю рівня засвоєння навчального матеріалу (наприклад, до підсумкового контролю з відповідного розділу навчальної дисципліни, до іспиту). Коректно організована та належним чином методично забезпечена самостійна робота студента сприяє набуттю ним навичок самоорганізації та самоконтролю діяльності, що є актуальним для розвитку професійних компетенцій особистості [6].

У зв'язку з наведеним вище на кафедрі біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця науково-педагогічними працівниками створені навчально-методичні матеріали для організації аудиторної та позааудиторної самостійної роботи студентів, застосування яких активізує пізнавальну діяльність студентів під час вивчення ними природничо-наукової дисципліни «медична біологія».

При цьому їх позааудиторна робота включає, в тому числі, підготовку до практичних занять, вивчення таких тем, які не входять до плану аудиторних занять і кореспондуються з темами практичних занять в межах відповідного змістового модуля з навчальної дисципліни «медична біологія». У процесі підготовки до практичних занять з медичної біології студенту пропонується, зокрема: опрацювати теоретичний матеріал з конкретної теми з використанням рекомендованої основної та додаткової літератури, на підставі чого скласти відповідний конспект; самостійно опрацювати контрольні запитання та тестові завдання різного рівня складності до конкретної теми, наведені в підготовленій науково-педагогічними працівниками кафедри біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця навчальній книзі «Медична біологія: Посібник з практичних занять» [7]. На окремому етапі підготовки до практичних занять з медичної біології студентів необхідно виконати такі завдання, як, наприклад: занотування визначень термінів та понять з теми заняття; складання схем; заповнення таблиць; розв'язання навчальних вправ та ситуаційних задач [8]. Сукупність згаданих вище завдань може розглядатися як складова робочого зошиту для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «медична біологія». Він має посісти місце важливого дидактичного засобу й сприяти оптимізації та підвищенню ефективності навчання, забезпеченню активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, а також використуватися викладачем в якості засобу координації роботи студентів з оволодіння навчальним матеріалом. Впровадження згаданої вище схеми алгоритму підготовки до практичних занять з навчальної дисципліни «медична біологія» студентів є орієнтованим на створення умов для системного засвоєння ними теоретичного матеріалу, на оволодіння ними навичками роботи з навчальною літературою, на формування в них необхідних майбутньому фахівцеві знань і умінь.

Література:

1. Самойленко Т.І., Козлова Л.Б., Кравченко О.П. Формування самоосвітньої компетентності у студентів-медиків. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи: збірник наукових праць. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. 2020. Вип. 75 (Т. 1). С. 176–179.*

2. Корнова Н.І., Кравчук М.Г., Романенко О.В. Самостійна робота студентів як складова організації навчального процесу. *International scientific conference «Innovative projects and programs on psychology, pedagogy and education»: conference proceedings, December 10–11, 2021. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”*. 2021. Р. 67–69.
3. Феденько С.М. Самостійна позааудиторна робота у системі професійної підготовки майбутніх фахівців фармації. *Освітній дискурс. Гуманітарні науки: збірник наукових праць*. Київ. 2018. Вип. 6 (6-7). С. 35–43.
4. Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: підручник. Київ. 2021. 288 с.
5. Положення про організацію освітнього процесу в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/11jqoQ06B_9FnjC5pe-JBD1jsV0GOof7QG/view
6. Горбатюк О.В., Поліщук С.В. Підвищення ефективності самостійної роботи студентів як проблема вищої школи. *Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Бахмат Н.В.]*. Вип. 31 (2-2021). Київ. 2021. С. 7–17.
7. Романенко О.В., Кравчук М.Г., Грінкевич В.М., Костильов О.В. Медична біологія: Посібник з практичних занять / за ред. О.В. Романенка. 2-е вид. Київ: «Медицина», 2020. 472 с.
8. Кравчук М.Г., Гурняк О.М., Романенко О.В. Шляхи забезпечення самостійної роботи студента з медичної біології. *International scientific conference «The role of psychology and pedagogy in the spiritual development of modern society»: conference proceedings, July 30–31, 2022. Riga, Latvia: «Baltija Publishing»*. 2022. Р. 169–173.